ਅਮੀਰ ਹਮਜ਼ਾ ਸ਼ੇਖ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਬਨਾਮ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਏ. ਐੱਨ. ਆਰ.

(2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1217)

ਅਗਸਤ 07,2019

[ਐੱਲ. ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਹੇਮੰਤ ਗੁਪ੍ਤਾ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਐਸ. ਐਸ. 301, 302 – ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਐਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ। 302 Cr.P.C. ਯੂ/ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ। 498ਏ, 406 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ. 34 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ.-ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ-ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ: ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਿਰਫ਼ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ-ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇਸ ਗੱਲ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੀੜ੍ਹਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ-ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ-ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ-ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 498-ਏ, 406 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ. ਧਾਰਾ 34 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ.

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਰੱਖਿਆ: 1. ਜੇ. ਕੇ. ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ) ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ

ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13] [607-ਈ]

2. ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਕੋਡਾਗਲੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਐੱਲ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਬਨਾਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਸਟਿਸ ਮਲਿਮਥ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਾਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14] [607-ਐੱਫ]

3. ਅਜਿਹੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਿਰਫ਼ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੀੜ੍ਹਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਤਸੱਲੀ 'ਤੇ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 15] [607-G-H; 608-A]

4. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 498-ਏ, 406 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16] [608-ਬੀ]

ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਹੁਕਮ ਚੰਦ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (1999) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 467 : [1999] 2 ਸਪਲਾਇਰ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 81; ਜੇ. ਕੇ. ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ) ਅਤੇ ਹੋਰ। (2001) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 462: [2001] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 90; ਧਾਰੀਵਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ. 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 212; ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਕੋਡਾਗਲੀ

(ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਐੱਲ. ਆਰ. ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। (2019) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 752-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ 1984 ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ. ਐਲ. ਜੇ. 499-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1999] 2 ਸਪਲਾਇਰ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ.81	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 8
[2001] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 90	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 9
[2016] 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 212	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 10
(2019) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 752	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 11

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1217

2018 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4939 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੂਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ

ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਸ਼ੋਕ ਅਰੋੜਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਵਿਸ਼ਵ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਰਮਾਕਾਂਤਰਾਓ ਕਟਨੇਸ਼ਵਰਕਰ, ਅਨੂਪ ਕੰਦਰੀ, ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਰਾਜਪੂਤ, ਅਬਦੁਲਰਹਿਮਾਨ ਤੰਬਡੀ, ਐੱਸ. ਗੌਤਮ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪ੍ਤਾ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ 27 ਨਵੰਬਰ, 2018 ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਸੀਏਚਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 498 ਏ, 406 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

3. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ

ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਆਗਿਆ ਕਿਸੇ ਦੁਖੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

5. ਕੋਡ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਧਾਰਾ 303 ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 495 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

" ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ। – (1) ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਵਕੀਲ-ਜਨਰਲ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾਃ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। (2) ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। "

6. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 301 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

7. ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ 3 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਦੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆਃ

“3. ...ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ 1981 ਕੇ. ਐਲ. ਟੀ. ਕੇਸ ਨੰ. 125 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੂਡ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆਃ

ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਤੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਹਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਕਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4. ਧਾਰਾ 301 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਵਕੀਲ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 307 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਵਕੀਲ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਇੰਚਾਰਜ ਹੋਵੇਗਾ। .....ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 303 ਤਹਿਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 303 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 303 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਮਿਲਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਵੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਡਰ

ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਬਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਲੰਬਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜੇ ਧਿਰ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 303 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਗਿਆ ਦਿਓ ਭਾਵੇਂ ਆਗਿਆ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ”

8. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਹੁਕਮ ਚੰਦ ਅਤੇ ਅਨਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। 4 ਹਨ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 301 ਅਤੇ 302 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 301 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆਃ

“12. ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 301 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 301 ਵਿੱਚ "ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 301 (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ੋਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਿਖਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਹ ਕੇਸ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਵਕੀਲ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ "ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ" ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਿਸ ਦੀ ਉਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ, ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇ।

13. ਕੋਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੱਚੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪਿਆਸ ਦਿਖਾਏ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵੇਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਲਈ ਬਲਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਵੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ/ਲੁਕਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ। ਭਾਵੇਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਵਾਧੂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਵੇ। ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਕੀਲ, ਜੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਕੇਸ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਗਾਮ ਲਗਾਈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। "

9. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਜੇ. ਕੇ. ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ) ਅਤੇ ਹੋਰ। 5, ਜਿੱਥੇ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ 420, 406 ਅਤੇ 120-ਬੀ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਟਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 301 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 302 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈਃ

“9. ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਯੋਜਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਟਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੱਸਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 225 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 301 (2) ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਃ

“301. (2) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਵਕੀਲ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ”

10. ਇਹ ਉਪਬੰਧ "ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਬਾਰੇ ਆਮ ਪ੍ਰਬੰਧ" ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੇ ਉਹ ਦੁਖੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮਿਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਸ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਸਮੇਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ।

11. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀ-ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ

ਸੰਬੰਧੀ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

12. ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ 'ਏ' ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਖੁਦ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੋ। ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ, ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸਤਾਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਿਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਸੀਮਤ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਲਗਭਗ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਤਪਤੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। "

10. ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਏ ਸਨ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰੀਵਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਿਸ਼ੋਰ ਵਾਧਵਾਨੀ ਅਤੇ ਓਰਸ. 6 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪਰਦੇਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆਃ

“13. ਦੋਵਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਜਾਂ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਸੰਗਤੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਅਸੀਂ ਲਾਭ ਦੇ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ [ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਹੁਕਮ ਚੰਦ, (1999) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 467: 1999 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 1277], ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 301 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 303 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਸਿਰਫ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਜੇ. ਕੇ. ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ [ਜੇ. ਕੇ. ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਿੱਲੀ), (2001) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 462: 2001 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 547] ਜਿਸ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਓ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਅਤੇ, ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ”

11. ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਕੋਡਾਗਲੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਨੇ ਐੱਲ. ਆਰ. ਰਾਹੀਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ। ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। 7, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 31 ਦਸੰਬਰ, 2009 ਤੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 5 2009 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 372 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 14 ਅਗਸਤ, 1996 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ 154ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ; ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ' ਤੇ ਜਸਟਿਸ ਮਲਿਮਥ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜੁਲਾਈ, 2007 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਖਰੜਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਾਧਵ ਮੈਨਨ ਕਮੇਟੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ 221ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ, ਅਪ੍ਰੈਲ, 2009, ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

“5. ਸੰਸਦ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਚੈਪਟਰ XXI-A ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਆਪਸੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਕੇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਛਾਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਦ ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 372 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ।

8. ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪੀੜ੍ਹਤ ਵਿਗਿਆਨ, ਇੱਕ ਵਿਕਸਤ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਉਚਿਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਬਦਤਰ, ਇੱਕ ਕਦਮ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ। ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਡੈਸੀਬਲ ਤੱਕ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ”

12. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਸਟਿਸ ਮਲੀਮਥ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆਃ

“16. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ 'ਤੇ ਮੂਲ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਨੂੰ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਲਈ ਮੁਆਵਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀਃ

“ 6.3. ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਉਹ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੀੜ੍ਹਤ ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ (ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਾਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ) ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ””

13. ਜੇ. ਕੇ. ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਅਜਿਹੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

14. ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਕੋਡਾਗਲੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਸਟਿਸ ਮਲਿਮਥ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਾਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

15. ਅਜਿਹੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਿਰਫ਼ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੀੜ੍ਹਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਤਸੱਲੀ 'ਤੇ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੈਂਡੈਂਸੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ।

16. ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 498-ਏ, 406 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate